

ZPRAVODAJ

Březen 2026

Pohotovosti v roce 2026: rychlý rozcestník, kam volat a kam jet

(aby člověk nebloudil)

V roce 2026 se změnilo, kdo v regionech odpovídá za organizaci pohotovostních služeb. Pro pacienta je ale nejdůležitější umět se rychle rozhodnout: je to na záchranku, urgentní příjem, nebo lékařskou pohotovost? A kde najít aktuální kontakty a ordinační hodiny.

Co se změnilo od začátku roku 2026

- Odpovědnost za zajištění pohotovostních služeb přešla z krajů na zdravotní pojišťovny.

[ZP MV ČR – informační stránka \(pojišťovna\)](#)

- Pojišťovny zároveň zveřejňují informace pro pojištěnce a přehledy pohotovostí.

[VZP ČR – informační článek \(pojišťovna\)](#)

Co se nemění: pokud jde o život nebo hrozí vážné následky, vždy platí 155 nebo 112.

Rychlé rozlišení: 155/112 versus urgent versus pohotovost

Okamžitě volejte 155 nebo 112, když je:

- dušnost, modráni, rychlé zhoršení dýchání
- bolest na hrudi, podezření na infarkt

- příznaky mrtvice (pokles koutku, slabost končetiny, porucha řeči)
- bezvědomí, křeče, těžký úraz, masivní krvácení
- náhlé prudké zhoršení stavu u křehkého seniora nebo člověka s vážným chronickým onemocněním

Lékařská pohotovost (LPS) je typicky pro:

Akutní potíže **mimo běžnou ordinální dobu**, které **nesnesou odklad do rána**, ale současně nejde o stav „na záchranku“.

Příklady: výrazná bolest, vysoká horečka se špatným stavem, zánět, úraz bez známek ohrožení života, zhoršení chronické nemoci bez těžkých varovných příznaků.

Jak nejrychleji zjistit, kam jít dnes večer nebo o víkendu

VZP ČR – rozcestník pohotovostí (vyhledávač, celá ČR)

Doporučení: pokud váháte (zejména u dětí, u zubních potíží a u lidí s více diagnózami), **zavolejte na vybrané pracoviště** a krátce popište stav. Často to ušetří cestu „naslepo“.

Jak dlouho musí být pohotovost minimálně zajištěná (orientačně)

Konkrétní hodiny se liší podle místa. Minimální rozsah je ale přehledně uveden v rozcestníku:

- **Lékařská pohotovost (dospělí i děti):**

pracovní dny: minimálně 3 hodiny v rozmezí 16:00–22:00

víkendy a svátky: minimálně 8 hodin, zároveň pevně 10:00–16:00

VZP ČR – rozcestník (pojišťovna)

- **Zubní pohotovost:**

víkendy a svátky: minimálně 4 hodiny v rozmezí 7:00–15:00

VZP ČR – rozcestník (pojišťovna)

- **Lékařenská pohotovost:**

pracovní dny: minimálně 3 hodiny v rozmezí 17:00–23:00

víkendy a svátky: minimálně 3 hodiny v rozmezí 15:00–20:00

VZP ČR – rozcestník (pojišťovna)

Poznámka: pojišťovny doporučují **ověřit aktuální hodiny u konkrétního pracoviště**, protože se mohou výjimečně měnit.

Tipy pro lidi se zdravotním postižením a pečující

- Řekněte hned, co potřebujete:
 - „Jsem na vozíku, potřebuji bezbariérový vstup.“
 - „Potřebuji psanou informaci.“
 - „Pacient má poruchu řeči, popíšu stav já.“
 - Pokud to jde, ověřte přístupnost a možnost doprovodu telefonicky.
 - U lidí s více léky je seznam léků zásadní: zrychlí vyšetření a snižuje riziko chyb.
1. **Uveďte varovné informace hned na začátku:** dušnost, bolest na hrudi, zmatenost, rychlé zhoršování, oslabená imunita, užívání „léků na ředění krve“.
 2. **Ptejte se konkrétně:** „Jsme zapsaní?“ „Máme čekat tady, nebo jinde?“ „Co je signál, že se mám hned vrátit na triáž?“
 3. **Při zhoršení se vraťte** a řekněte jednou větou: „Stav se zhoršil – nově...“
 4. Pokud se objeví varovné příznaky, nečekejte – řešte **155/112**.

Co si připravit, než vyrazíte

„Krizová kartička“ (stačí v mobilu)

- hlavní diagnózy a alergie
- seznam léků včetně dávkování
- kontakt na blízkého člověka / pečujícího
- poznámka o potřebách (vozík, bariéry, sluch, komunikace, kognice)

S sebou

- kartička pojištěnce a doklad totožnosti
- zprávy z posledních vyšetření (stačí v telefonu)
- u dětí: kdy začala teplota, maximum, co a kdy jste podali

Tahák: Než vyrazím na pohotovost (PDF ke stažení)

Pohotovosti 2026

Checklist: co mít připravené + co dělat, když čekáte dlouho

Helpnet.cz • 1 strana • rychlý tahák pro pacienty, pečující a seniory

CHECKLIST: co mít připravené

- 1. Doklady:** Kartička pojištěnce + doklad totožnosti
- 2. Léky:** Seznam léků včetně dávkování (i doplňky)
- 3. Alergie:** Na léky / potraviny / jiné
- 4. Čas a průběh:** Kdy to začalo a co se zhoršuje (1–2 věty)
- 5. Kontakt:** Telefon na blízkého člověka / pečujícího
- 6. Potřeby:** Bariéry, vozík, sluch, komunikace, kognice, doprovod

Když čekáte dlouho a stav se zhorší

Vraťte se zpátky k sestře na třídění u příjmu a řekněte jednou větou: „**Stav se zhoršil – nově...**“

Okamžitě volejte 155 / 112, když je

- dušnost, modráni, rychlé zhoršení dýchání
- bolest na hrudi, podezření na infarkt
- příznaky mrtvice (pokles koutku, slabost, porucha řeči)
- bezvědomí, křeče, těžký úraz, masivní krvácení

Ověřený rozcestník pohotovostí

VZP ČR – vyhledávač: dospělí / děti / zubní / lékárenská

Otevřít: pohotovosti.vzp.cz

QR doporučeno tisknout alespoň 35 mm.

Odložení dubnového termínu elektronických žádostí o příspěvky pro OZP

Ministerstvo práce a sociálních věcí odložilo dubnový termín, od kterého mělo původně být možné žádat o příspěvky pro osoby se zdravotním postižením. O příspěvky na péči, mobilitu či zvláštní pomůcky pro lidi s handicapem tak nebude možné začít žádat od dubna online, jak se dříve plánovalo. Vyřizování těchto příspěvků elektronicky na dálku ministerstvo práce a sociálních věcí odkládá. Jako zdůvodnění uvádí ministerstvo jiné priority a úkoly resortu a přípravu zavedení evropských průkazů pro osoby se zdravotním postižením.

Ministerstvo počítalo s tím, že digitalizace dávek pro osoby se zdravotním postižením proběhne k 1. dubnu 2026, ale záměr muselo odložit. Podle jejich sdělení do toho vstoupily dvě věci. První je transpozice evropského průkazu osob se zdravotním postižením, který zásadním způsobem vstupuje do nastavených procesů. Dále ministerstvo musí řešit další úkoly, spojené s programovým prohlášením vlády. Pokud jde o evropský průkaz OZP, tak jsme vás již o něm informovali. V současné době nejsou žádné nové informace. Jakmile je budeme mít, tak vás samozřejmě budeme informovat.

Členské státy mají pravidla zapracovat do své legislativy do 5. června 2027 a do praxe pak do 5. června 2028. Ministerstvo práce a sociálních věcí má podle vládního

legislativního plánu zákon o evropském průkazu předložit letos v září, účinný by měl být od června 2028.

Vláda ANO, SPD a Motoristů v programovém prohlášení slibuje, že vytvoří centrální registr žadatelů o sociální služby či o místo v domovech. Údaje z něj chce využít i při budování potřebné nabídky péče. Ministerstvo očekává, že v rámci tohoto volebního období systém pro evidenci potřeb péče jednoznačně dodá.

www.helpnet.cz

Rozšiřování regionálních kapacit sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením a jejich pečující

Regiony napříč Českem v posledních letech výrazně posilují kapacity sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením i jejich rodiny. Nové projekty se přitom stále častěji zaměřují na menší komunitní služby, které lidem umožňují žít co nejpřirozenějším způsobem života. Vedle samotného bydlení se rozvíjejí také odlehčovací služby a poradenská centra, jež pomáhají rodinám zvládat každodenní náročnou péči o jejich blízké.

Domov pro OZP a odlehčovací služba v Jablonci nad Nisou

Jedním z konkrétních příkladů je projekt Libereckého kraje v Jablonci nad Nisou.

V domě v ulici Na Šumavě vzniklo po rekonstrukci nové zázemí pro domov pro

osoby se zdravotním postižením a zároveň menší odlehčovací služba. Kraj do projektu investoval přibližně 16 milionů korun. Nové zařízení nabízí 10 lůžek v domově pro osoby se zdravotním postižením a 2 lůžka v odlehčovací službě, která je určena především rodinám, jež o své blízké pečují doma a občas potřebují pomoc či krátkodobý odpočinek.

Pobytová odlehčovací služba ÁČKO ve Valašském Meziříčí

Důležitou roli v systému podpory hrají právě odlehčovací služby. Ty dávají pečujícím možnost načerpat síly nebo vyřešit vlastní povinnosti s jistotou, že je o jejich blízké dobře postaráno. Na rostoucí poptávku po této formě pomoci reagovalo například také Centrum ÁČKO ve Valašském Meziříčí. Díky rekonstrukci sousední budovy zde vznikly nové prostory, které umožnily zdvojnásobit kapacitu pobytové odlehčovací služby ze 3 na 6 lůžek.

Služba je určena dětem a mladým dospělým do 26 let a nově bude fungovat v nepřetržitém, celoročním provozu. V budově vznikly dvě menší domácnosti – jedna pro klienty se zdravotním postižením a druhá pro klienty s poruchou autistického spektra a dalšími přidruženými diagnózami. Projekt za více než 24 milionů korun byl financován mimo jiné z Národního plánu obnovy a reaguje na dlouhodobě vysokou poptávku po této formě podpory.

Centrum pro pečující v Pardubicích a Letohradě

Podpora rodin ale nekončí pouze u rozšiřování pobytových služeb. Stále větší důraz se klade také na poradenskou a informační pomoc pro pečující. V Pardubickém kraji proto vzniklo nové Centrum pro pečující, které slouží jako místo, kam se mohou obrátit lidé pečující o své blízké, senioři, osoby se zdravotním postižením nebo lidé s duševním onemocněním.

Centrum nabízí individuální konzultace, pomoc s orientací v systému sociálních a zdravotních služeb nebo podporu při vyřizování sociálních dávek. Zájemcům poradí také s výběrem kompenzačních pomůcek a pomáhá propojit klienty s dalšími odborníky či službami. Konzultace přitom mohou probíhat nejen v poradně, ale také přímo v domácnosti klientů.

Komunitní bydlení pro OZP ve Smečně

Vedle již realizovaných projektů vznikají také nové investiční záměry. Středočeský kraj například připravuje komunitní bydlení pro osoby se zdravotním postižením ve Smečně v areálu Domova Pod Lipami. Na místě má vzniknout trojice menších domků pro celkem osmnáct klientů. Každý z nich bude mít vlastní pokoj s koupelnou a sociálním zařízením, což má výrazně zvýšit soukromí i kvalitu života obyvatel.

Koncept menších domácností je součástí širšího trendu deinstitucionalizace sociálních služeb. Velkokapacitní zařízení postupně nahrazují menší komunitní domovy, které lidem se zdravotním postižením umožňují žít podobně jako v běžné domácnosti a zůstat součástí místní komunity. Pokud půjde příprava projektu podle plánu, první klienti by se do nového bydlení ve Smečně mohli nastěhovat na přelomu let 2028 a 2029.

*Projekt komunitního bydlení Domova pro OZP ve Smečně; zdroj fotografie:
Středočeský kraj*

Rozvoj komunitního bydlení, posilování odlehčovacích služeb i vznik poradenských center pro pečující ukazují, že regiony se snaží reagovat na potřeby lidí se zdravotním postižením i jejich rodin. Společným cílem těchto projektů je vytvořit systém podpory, který lidem umožní žít důstojněji, samostatněji a zároveň s jistotou, že na péči o své blízké nejsou sami.

Změna termínu zahájení výplaty superdávky pro stávající příjemce dávek

Na základě novely zákona o dávce státní sociální pomoci dochází k prodloužení přechodného období při zavádění superdávky do července 2026. Pro příjemce dosavadních dávek tak bude výplata superdávky zahájena od srpna 2026.

K úpravě dochází z důvodu zajištění stabilního a plynulého přechodu na nový systém dávek. Posun termínu poskytne dostatečný čas pro dokončení technických a administrativních procesů spojených s jeho zavedením a pomůže předejít případným komplikacím při zpracování žádostí a výplatě dávek.

Do doby přechodu na superdávku budou **starožadatelům nadále vypláceny dosavadní dávky podle stávajících pravidel**, aby byla zachována kontinuita podpory.

U klientů, kterým již bylo doručeno rozhodnutí o přiznání superdávky s termínem zahájení jejího vyplácení od května 2026, se mění pouze tento termín. **Nově bude superdávka vyplácena od srpna 2026.** Vydaná rozhodnutí zůstávají v platnosti a nebudou z tohoto důvodu přehodnocována.

Klienti nemusí v souvislosti s touto změnou podávat novou žádost ani činit další kroky.

Po zahájení výplaty bude superdávka vyplácena v souladu s podmínkami stanovenými v rozhodnutí.

K dalšímu dokládání a přehodnocování superdávky dojde v říjnu 2026 za období července, srpna a září 2026.

Převzato z: Změna termínu zahájení výplaty superdávky pro stávající příjemce dávek
ÚP

Redakční rada:

Bc. Daniela Jeníčková, d.jenickova@arpzpd.cz

Vydává Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR, z.s.

Karlínské nám. 12

186 03 Praha 8 – Karlín

(pro vlastní potřebu)

e-mail: asociace@arpzpd.cz [http:// www.arpzpd.cz](http://www.arpzpd.cz)